

Danuta Czaja

Sprawozdanie z działalności bibliotek zakładowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2007

Biblioteka 12 (21), 269-297

2008

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

DANUTA CZAJA

Sprawozdanie z działalności bibliotek wydziałowych w systemie biblioteczno-informacyjnym UAM za rok 2007

I. Struktura organizacyjna

W bieżącym roku sprawozdawczym odnotowano ważne zmiany organizacyjne. Zakończono prace dotyczące selekcji i melioracji zbiorów bibliotek zakładowych Wydziału Biologii w związku z utworzeniem Biblioteki Wydziału Biologii na Morasku. **Biblioteka Collegium Biologicum** powstała ze scalenia 19 bibliotek, tj. Biblioteki Dydaktycznej i innych funkcjonujących w różnych zakładach (w tym 11 bibliotek posiadało katalogi kartkowe, a w 7 jednostkach zbiory były nieopracowane). W budynku **Biblioteki Filologicznej Novum** były prowadzone prace nad wyposażeniem w meble i sprzęt komputerowy. Pod koniec roku 2007 zostało zakończone wyposażenie w meble metalowe, biurowe, zamontowano maszyny do aktywacji i dezaktywacji zbiorów. Rozpoczęto prace przygotowawcze do udostępnienia kolejnych poziomów dla użytkowników. W nowym budynku funkcjonowały: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej i Biblioteka Katedry Skandynawistyki. Do przeniesienia księgozbiorów przygotowano Bibliotekę Instytutu Językoznawstwa i Bibliotekę Instytutu Orientalistyki. Pozostałe biblioteki Wydziału Neofilologii funkcjonowały zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami. Prowadzono prace nad ulepszeniem projektu nowego gmachu **Wydziału Prawa i Administracji** pod względem funkcjonalnym, w tym również **Biblioteki Wydziału**. Kontynuowano prace nad wdrażaniem systemu Horizon w Bibliotece

Wydziału Prawa i Administracji. Zatwierdzono projekt budowy gmachu Wydziału Chemii, jak również dla **Biblioteki Wydziału Chemii** zlokalizowanej w gmachu Collegium Chemicum na Morasku. Wmurowano kamień węgielny pod budowę wolno stojącego budynku dla **Biblioteki Wydziału Filologii Polskiej i Klasycznej** na zapleczu Collegium Maius. Prace ziemne były prowadzone w drugiej połowie roku. Na Morasku została otwarta Biblioteka w budynku **Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa** z wyłączeniem pomieszczeń zlokalizowanych na dwóch poziomach. Zorganizowano Bibliotekę Ośrodka Zamiejscowego w Pile.

W podsumowaniu należy zaznaczyć, że przystąpiono do opracowania założeń projektowych budowy Wydziału Historycznego na Morasku i **Biblioteki Collegium Historicum**.

Biblioteki wydziałowe tworzą system biblioteczno-informacyjny i funkcjonują jako specjalistyczne biblioteki naukowe: wydziałowe oraz instytutowe, katedralne oraz pozawydziałowe.

System tworzą: 9 bibliotek wydziałowych (Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Teologicznego i Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu) oraz 11 instytutowych i 1 katedralna. Poza tym w skład struktury wchodzi biblioteki: Studium Nauczania Języków Obcych, Kolegium Języków Obcych, Biblioteka Ośrodka Kultury Austriackiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Ośrodka Alliance Française i Ogrodu Botanicznego.

W roku 2007 prawo do wystawiania i prolongaty kart bibliotecznych miały biblioteki systemu: Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Instytutu Prahistorii i Biblioteka Filologiczna Novum.

W analizowanym roku zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 74/2006/2007 z 28 marca 2007 roku przeprowadzono skontrum w bibliotekach systemu w zadeklarowanych terminach przez jednostki.

W 2007 roku zorganizowano 19 spotkań z kierownikami bibliotek w celu omówienia problemów bieżących, a przede wszystkim związanych z nowelizacją Statutu UAM, regulaminów, wdrażaniem systemu Horizon, retrokonwersją księgozbiorów, serwisem komputerowym, prenumeratą czasopism polskich i zagranicznych (Biblioteka Uniwersytecka) oraz szkoleniem pra-

owników nowo przyjętych i specjalistów z zakresu poszczególnych modułów w systemie Horizon.

Zgodnie z przyjętymi założeniami 20 czerwca zorganizowano dla pracowników systemu wyjazd szkoleniowy do Biblioteki Uniwersytetu Toruńskiego, w którym uczestniczyło 105 osób.

Stan etatowy bibliotek zakładowych wynosił na koniec roku 163,75 etatów bibliotecznych i inżynieryjno-technicznych. W czterech jednostkach zdublowano etaty na czas określony ze względu na dłuższe zwolnienia pracowników (Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej, Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji). W ramach tej liczby etatów pracowało 179 osób.

Rozkład ilościowy etatów na poszczególnych stanowiskach w grupie zawodowej bibliotekarzy przedstawiała się następująco:

	2006	2007
bibliotekarze dyplomowani	2	2
służba biblioteczna	160,75	155,75
pracownicy inżynieryjno-techniczni	1,5	6
Razem	161,75	163,75

Struktura wykształcenia pracowników przedstawiała się następująco:

Wykształcenie	2003		2004		2005		2006		2007	
wyższe	136	79,07	140	79,55	144	80	139	79,9	151	84,36
średnie	31	18,03	36	20,45	33	18,33	34	19,5	34	15,08
zasadnicze	5	2,90	0	0	3	1,67	1	0,6	1	0,56
Razem	172	100	176	100	180	100	174	100	184	100

Obsada etatowa minimalnie wzrosła w związku z utworzeniem Biblioteki w Instytucie Nauk Politycznych i Dziennikarstwa oraz Biblioteki Ośrodka Zamiejscowego w Pile. Z wykształceniem średnim dominują pracownicy w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Angielskiej, Wydziału Prawa i Administracji.

Absencja chorobowa wynosiła 1715 dni, tj. o 170 dni mniej w porównaniu z rokiem 2006 (1885). W przeliczeniu na 1 pracownika przypada 9,6 dni zwolnienia lekarskiego. Statystykę zwolnień zawiązują urlopy zdrowotne i macierzyńskie (4 urlopy macierzyńskie, 1 zdrowotny). W większości jednostek stwierdzono brak zwolnień lekarskich.

Z funduszu nagród 28 osób otrzymało nagrodę III stopnia, 6 osób II stopnia i 4 osoby I stopnia, tj. 36 pracowników (2006 – 26).

Średnia płaca zasadnicza bibliotekarzy obliczona na podstawie danych zamieszczonych w sprawozdaniach kształtuje się na poziomie 1500 zł + 20% premii.

II. Finanse

Środki finansowe wykorzystane przez biblioteki określono na podstawie poszczególnych rodzajów wydatków. Zasady przyznawania budżetu przez wydziały, instytuty i katedry są bardzo różne. Część jest finansowana ze wspólnych środków finansowych, część ma fundusze wydzielone z poszczególnych kont, tj. działalności statutowej, badań własnych i dydaktyki (biblioteki wydziałowe) na podstawie przedkładanych planów finansowych dotyczących kategoryzacji kosztów.

Głównym celem w polityce wydatkowania środków finansowych są: zakup książek i prenumerata czasopism polskich i zagranicznych zamawianych przez Bibliotekę Uniwersytecką na dany rok kalendarzowy oraz retrokonwersja księgozbiorów. Można też odnotować dodatkowe rodzaje kosztów związane przede wszystkim z zakupem sprzętu komputerowego, meblowego, kodów kreskowych, pasków magnetycznych, czytników kodów kreskowych, oprawą książek i czasopism, opłatami pocztowymi itp.

Wydatkowanie środków finansowych w poszczególnych bibliotekach zakładowych przedstawiało się następująco:

Nazwa biblioteki	Wydatki ogółem		Wartość zinventaryzowanych zbiorów	
	2006	2007	2006	2007
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	45 858,16	75 124,56	19 256,85	17 877,79
Biblioteka Wydziału Chemii	842 025,82	916 172,54	76 369,72	92 824,12
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	11 778,92	15 005,45	7 245,54	12 879,90
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	53 970,99	35 589,00	49 353,18	35 589,00
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	7 318,01	6 979,70	5 771,40	5 411,49
Biblioteka Wydziału Fizyki	371 100,45	390 446,75	40 740,32	38 554,03
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	34 621,90	41 859,91	3 500,87	8 603,57
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	20 496,72	19 168,12	7 990,26	11 482,57

Biblioteka Instytutu Historii	75 581,15	71 936,18	28 947,49	39 252,33
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	41 007,69	26 550,46	32 681,68	48 247,01
Biblioteka Instytutu Prahistorii	15 620,30	18 011,21	8 231,00	40 200,21
Biblioteka Katedry Muzykologii	22 583,00	38 109,90	18 123,78	37 876,38
Czytelnia Instytutu Wschodniego	6 184,95	7 011,21	5 622,09	6 277,62
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	230 000,00	247 114,67	87 398,94	88 139,18
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	178 982,82	151 170,59	114 919,43	122 468,22
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	171 516,09	187 086,75	50 650,22	45 307,45
Biblioteka Filologiczna Novum	4 942,40	16 164,25	0,00	0,00
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	63 886,63	16 852,48	23 977,32	0,00
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	58 390,59	72 341,93	26 797,50	40 795,84
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	36 240,64	25 980,23	20 965,15	15 085,30
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	15 202,08	17 300,00	4 805,51	6 473,73
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	28 856,60	32 035,17	11 860,45	14 842,57
Biblioteka Instytutu Orientalistyki	7 430,35	12 469,69	3 280,39	11 182,29
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	10 071,00	13 900,00	5 552,15	9 362,13
Biblioteka Katedry Skandynawistyki	1 779,57	2 158,39	1 495,57	2 158,39
Biblioteka Ekokomunikacji	29 667,80	16 103,31	29 667,80	16 103,31

Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	299 483,59	322 783,17	158 258,16	148 311,10
Biblioteka Wydziału Teologicznego	26 436,51	0,00	11 394,60	0,00
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	5 942,28	6 999,69	4 922,95	4 989,15
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	7 007,23	7 718,52	4 666,45	3 226,67
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	9 787,72	10 934,66	6 751,51	7 317,44
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	3 916,07	4 000,00	3 747,57	3 707,70
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	11 541,53	3 901,12	1 502,88	1 952,95
Ośrodek Kultury Austriackiej	5 072,18	5 200,00	33,90	259,02
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	24 512,56	34 042,53	9 339,55	18 692,25
Biblioteka Collegium Europaeum Gnesense	0,00	24 158,24	0,00	24 158,24
Razem	2 778 814	2 892 380	885 822	979 609

Ogółem wydatki bibliotek systemu wynosiły **2 892 380 zł** (2006 – 2 778 814,30 zł), przy czym do inwentarza wpisano nabytki z różnych źródeł wartości **979 609 zł** (2006 – 885 822,18 zł). Wydatkowanie środków finansowych przez biblioteki zostało zwiększone o kwotę **113 565,70 zł** (2006 – o 602 743,10 zł). Wartość nabytków odnotowanych w inwentarzu była również wyższa o **93 786,80 zł** (2006 – o 83 626,07 zł).

Należy podkreślić, że część bibliotek systemu miała możliwości uzyskania funduszy ze źródeł inwestycyjnych w ramach Uczelni z przeznaczeniem wyłącznie na zakup sprzętu komputerowego i mebli na wyposażenie otrzymanych pomieszczeń (Biblioteka Filologiczna Novum).

Biblioteki miały również przyznane środki finansowe przez władze dziekańskie na kontynuowanie prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów specjalistycznych. W bieżącym roku biblioteki prowadziły retrokonwersję w ramach środków przyznanych przez Rektora UAM i władze dziekańskie w roku ubiegłym. Dodatkowe środki finansowe otrzymała Biblioteka Instytutu Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej.

Brak środków finansowych i wyposażenia w sprzęt komputerowy przyczyniły się do tego, że udział niektórych jednostek w pracach nad retrokonwersją nie jest ciągły, a tym samym dostępność do katalogu komputerowego wzrasta w minimalnym stopniu.

Zestawienie wydatkowania środków finansowych przekazywanych na retrokonwersję w latach 1999-2007:

Rok	Udział w kwocie	Razem
I półrocze 1999	50% Rektor 58 8000 50% Wydziały 58 8000	117 600
2000	50% Rektor 150 400 50% Wydziały 150 400	300 800
2001	50% Rektor 125 013 50% Wydziały 125 013	250 026
2002	Rektor 100 000,00 zł Wydziały 125 045	225 045
2003	Rektor 1 00 000,00 zł Wydziały 135 000	235 000
2004	Rektor 20 927,00 zł Wydziały 96 634	116 061
2005	Rektor 37 572,00 zł Wydziały 161 860	199 432
2006	Rektor 23 472,00 zł Wydziały 97 360	120 832
2007	Wydziały 8 668	
Ogółem	Rektor za lata 1999-2007 – 616 184 Wydziały za lata 1999-2007 – 958 780	1 574 964

W latach **1999-2006** wydatkowano łącznie kwotę **1 566 296 zł**, co pozwoliło na opracowanie 30% zbiorów wydawnictw zwartych zlokalizowanych w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego Uczelni. W podsumowaniu należy podkreślić, że biblioteki nie posiadają funduszy własnych, a jeżeli mają to niewielkie kwoty uzyskane z tytułu kar za przetrzymywanie książek po wyznaczonym terminie, 8 bibliotek tytułem wystawiania kart bibliecznych i prolongaty. Te środki z reguły przeznaczone są na zakup podręczników, skryptów i czasopism do wykorzystania wewnętrznego lub drobnego sprzętu technicznego na wyposażenie danej jednostki.

Ogólnie można stwierdzić, że biblioteki muszą dostosować swoje wydatki do wysokości przyznawanych funduszy. W znacznej liczbie bibliotek odnotowano brak środków finansowych na zakup sprzętu komputerowego, przeprowadzanie remontów, oprawę książek i czasopism.

III. Gromadzenie

Głównym zadaniem polityki gromadzenia poszczególnych jednostek jest tworzenie zbiorów specjalistycznych. Podstawowymi źródłami bieżących wpływów są kupno, wymiana i dary.

Z ogólnego wpływu do zbiorów włączono **45 685 wol.** druków zwartych i czasopism polskich oraz zagranicznych (2006 – 42 000), a ubytkowano **8 921 wol.** (2006 – 20 538). W ramach zbiorów specjalnych selekcji zostały poddane przede wszystkim prace magisterskie. Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy o **47 261 wol.** (2006 – 21 462) w porównaniu z rokiem ubiegłym (bez uwzględnienia zbiorów specjalnych).

Ogólny stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów:

Rodzaj zbiorów	2003	2004	2005	2006	2007
Wydawnictwa zwarte	1 521 639	1 555 077	1 549 136	1 565 849	1 617 258
Czasopisma	326 827	321 137	381 998	399 496	395 348
Zbiory specjalne	175 402	172 273	128 474	128 927	131 676
Razem	2 023 868	2 048 487	2 059 608	1 965 345	2 144 282

Stan ilościowy zbiorów w poszczególnych bibliotekach wydziałowych na dzień 31.12.2006 i 31.12.2007 roku:

Nazwa biblioteki	Wydawnictwa zwarte		Czasopisma		Zbiory specjalne	
	2006	2007	2006	2007	2006	2007
Biblioteka Dydaktyczna Wydziału Biologii	40 000	46 955	30 000	26 398	47	48
Biblioteka Wydziału Chemii	15 046	15 623	23 649	23 929	20 954	21 246
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	47 974	48 170	1 935	1 983	1 074	1 093
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	142 668	143 858	19 550	10 638	11 510	11 790
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	12 970	13 408	498	501	686	753
Biblioteka Wydziału Fizyki	39 389	38 434	14 990	15 366	861	991

Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	7 971	7 491	5 328	5 370	2 206	2 204
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	23 946	24 389	5 558	5 653	1 917	2 001
Biblioteka Instytutu Historii	132 638	133 505	42 054	42 346	530	476
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	42 247	43 007	10	10	18 285	18 337
Biblioteka Instytutu Prahistorii	23 326	23 614	15 636	15 825	747	760
Biblioteka Katedry Muzykologii	17 726	17 639	5765	5 919	6 317	6 701
Czytelnia Instytutu Wschodniego	3 210	3 503	185	186	211	260
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	36 804	37 836	23 876	24 226	1 005	1 054
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	163 640	167 631	11 204	12 377	60	85
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	55 658	57 306	41 105	42 293	463	480
Biblioteka Filologiczna Novum	0	0	0	0	0	0
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	45 878	46 724	11 950	12134	1 771	1 991
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	69 851	71 009	1 563	1 633	6 047	6 242
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	106 781	106 773	6 524	6 847	6 458	6 625
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	58 473	57 973	13 440	12 629	4 821	4 473
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	89 212	90 078	1 539	1 962	4 131	4 236
Biblioteka Instytutu Orientalistyki	6 502	6 884	1 402	1 461	734	687

Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	8 853	9 074	2 820	2 878	1 074	1 087
Biblioteka Katedry Skandynawistyki	23 740	23 816	699	699	496	504
Biblioteka Ekokomunikacji		1 207		345		124
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	134 032	136 963	96 915	101 154	1978	1 956
Biblioteka Wydziału Teologicznego	129 721	132 111	0	0	25 579	25 880
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	16 795	17 349	354	354	4 157	4 197
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	17 876	17 928	18 639	18 697	774	825
Biblioteka i Czytelnia Brytyjska	18 284	18 672	0	0	932	669
Ośrodek Kultury Austriackiej	7 677	7 892	0	0	769	773
Biblioteka Kolegium Języków Obcych	14 582	14 906	0	0	896	945
Biblioteka Ośrodka Alliance Française	7 089	7 186	0	0	1 091	1 107
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	4 249	4 226	1 952	0	225	232
Biblioteka Kolegium Europaeum Gnesense	0	20 118	0	1 535	0	843
Razem	1 565 849	1 617 258	399 496	395 348	128 927	131 676

Stan ilościowy zainwentaryzowanych zbiorów jest wyższy w porównaniu z rokiem ubiegłym, co wynika z prowadzenia bardziej szczegółowej statystyki dotyczącej wpływów czasopism i porządkowania zbiorów. Powyższy przyrost ogólny w zakresie gromadzenia wydawnictw zwartych i czasopism i zbiorów specjalnych zamyka się liczbą **178 937 wol.** (2006 – 21 462) i jest wyższy w porównaniu z latami ubiegłymi.

Na dzień 31.12.2007 roku zarejestrowano **1743** (2006 – 1417) tytułów czasopism polskich (2006 – 1015) i zagranicznych (2006 – 728) otrzymywanych w ramach prenumeraty, w tym **678** (2006 – 498) tytułów zagranicznych z Biblioteki Uniwersyteckiej otrzymywanych w depozyt. Analizując zasób czasopism pod względem tytułowym, odnotowano na stanie bibliotek

11 995 (2006 – 11 625) tytułów ogółem, w tym **6704** (2006 – 6 886) tytułów zagranicznych. Coraz więcej pojawia się **tytułów czasopism w wersji elektronicznej**.

Zestawienie tytułowe czasopism w bibliotekach wydziałowych w roku 2007:

Czasopisma zarejestrowane	Liczba tytułów		W tym prenumerata	
	2006	2007	2006	2007
Polskie	4 921	5 109	1 005	1 015
Zagraniczne	6 704	6 886	412	728
Ogółem	11 625	11 995	1 417	1 743
W tym Biblioteka Uniwersytecka – depozyt			435	678

W ramach zbiorów specjalnych zgromadzono **131 676** jednostek (2006 – 128 927), tj. 2749 jednostki więcej w stosunku do roku ubiegłego. Zestawienia ilościowe pozwoliły stwierdzić, że dominują wpływy pozyskiwane drogą kupna, co jest korzystne i zgodne z polityką gromadzenia. Nadal w zbiorach dominują prace dyplomowe i nadbitki mimo przeprowadzonej dużej selekcji oraz w mniejszym stopniu starodruki, mapy i atlasy. Pojawiają się nowe formy, jak CD-ROMY i to w większych ilościach (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki) dyskietki, płyty kompaktowe itp. W bieżącym roku odnotowano znaczny wzrost tego typu dokumentów. Cenne zbiory starodruków posiadają trzy biblioteki: Biblioteka Historii Sztuki – 478 wol. (2006 – 478), Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej – 357 wol. (2006 – 357), Biblioteka Wydziału Teologicznego – **25 880 wol.** (2006 – 23 429).

Ważnym źródłem pozyskiwania zbiorów jest wymiana. W przypadku kilku bibliotek ma długoletnią tradycję i pozwala na zdobycie cennych materiałów konferencyjnych, seminaryjnych, regionalnych. Najszerszą wymianę wydawnictw zwartych i czasopism prowadzą: Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej: kontrahentów polskich – **213** (2006 – 213), zagranicznych – **978** (2006 – 1078), Biblioteka Instytutu Prahistorii: kontrahentów polskich – **52** (2006 – 51), zagranicznych – **224** (2006 – 222), Biblioteka Wydziału Teologicznego: kontrahentów polskich **72** (2006 – 71), zagranicznych – **172** (2006 – 172), Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej, Biblioteka Filologii Germańskiej. W analizowanym roku odnotowano **580** (2006 – 557) kontrahentów polskich i **1831** (2006 – 1955) kontrahentów zagranicznych. W ramach prowadzonej wymiany międzybibliotecznej wysłano – **4496** (2006 – 3881) egzemplarzy wydawnictw własnych i otrzymano **3039** (2006 – 3015) zagranicznych. Liczba źródeł wy-

miany krajowej została utrzymana na tym samym poziomie, odnotowano natomiast spadek liczby kontrahentów zagranicznych. Stwierdzono wzrost co do liczby egzemplarzy wysłanych i otrzymywanych w ramach wymiany międzybibliotecznej.

Wydawnictwa pozyskiwane na zasadzie wymiany międzybibliotecznej stanowią ważne źródło dla badań naukowych i dydaktycznych. Corocznie uaktualnia się listę kontrahentów w celu ukierunkowania polityki wymiany krajowej i zagranicznej.

Na podstawie zamieszczonych materiałów statystycznych odnotowano w niektórych jednostkach zbiory nieopracowane. Liczba tego typu wydawnictw waha się w granicach **240 504 wol.** (2006 – 180 695, w tym 145 200 wol. Wydziału Teologicznego). W ubiegłym roku udało się poprawić statystykę w tym zakresie. W analizowanym roku odnotowano kolejny wzrost liczby zbiorów niewprowadzonych do katalogu.

Stan zbiorów niezainwentaryzowanych przedstawia zestawienie:

2000	50 538
2001	240 765
2002	182 731
2003	242 299
2004	234 266
2005	171 488
2006	180 695
2007	249 504

Podsumowując, można stwierdzić, że 50% ogółu bibliotek nie posiada zbiorów nieopracowanych. Duży procent zbiorów niezainwentaryzowanych i jego wzrost wynika z wpływów jednorazowych w dużych ilościach typu dary czy wymiana, łącznych wpływów z różnych źródeł, liczby udostępnień i obsady etatowej danej jednostki oraz z prac nad retrokonwersją poszczególnych księgozbiorów systemu biblioteczno-informacyjnego. W bieżącym roku zarejestrowana duża liczba zbiorów niewpisanych do inwentaryzacji wynika z ujawnienia bardziej szczegółowych danych przez Bibliotekę Wydziału Teologicznego (80% ogółu).

Moduł gromadzenia wprowadziła tylko jedna jednostka systemu biblioteczno-informacyjnego: Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych.

IV. Opracowanie

Większość jednostek prowadzi aktualnie katalog komputerowy. Nadal są utrzymywane tradycyjne katalogi (kartkowe): alfabetyczny, rzeczowy, zbiorów specjalnych, publikacji pracowników itp. Do bibliotek, które wprowadziły wyłącznie katalog komputerowy zbiorów, należą:

Biblioteka Wydziału Biologii,
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki,
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej,
Biblioteka Wydziału Fizyki,
Biblioteka Instytutu Orientalistyki,
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej,
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej,
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej,
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej,
Biblioteka Katedry Skandynawistyki i Baltologii,
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych,
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych,
Biblioteka Wydziału Chemii,
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej,
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej,
Biblioteka Instytutu Prahistorii,
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych,
Biblioteka Wydziału Teologicznego,
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu,
Biblioteka Instytutu Historii,
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa,
Ośrodek Kultury Austriackiej,
Biblioteka Katedry Muzykologii,
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej,
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji.

Stopniowo opracowanie komputerowe wprowadzało coraz więcej bibliotek w porównaniu z rokiem ubiegłym. Do bibliotek, które nie prowadzą katalogu komputerowego w systemie Horizon, należą:

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska,
Biblioteka Kolegium Języków Obcych,
Biblioteka Ogrodu Botanicznego,
Biblioteka Ośrodka Alliance Française,
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki (system Sowa).

Wynika to nie tylko z braku podłączenia wymienionych bibliotek do ogólnouczelnianej sieci komputerowej, ale również z problemów związanych z konwersją tych zbiorów czy też warunków technicznych i obsady etatowej. Biblioteki posiadają wewnętrzne systemy. Na podstawie powyższych danych można stwierdzić, że większość jednostek opracowuje zbiory komputerowo. Pozostałe jednostki natomiast łączą katalog tradycyjny i komputerowy. Bardzo niski procent bazuje wyłącznie na katalogu kartkowym, przede wszystkim te jednostki, które nie mają podłączenia do sieci ogólnouczelnianej lub pracują w innym systemie (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki – Sowa).

Stan ilościowy opracowanych rekordów w systemie Horizon w poszczególnych bibliotekach przedstawia się następująco:

Nazwa Biblioteki	2005/2006		2006/2007	
	Liczba egz. książek	Liczba opisów bibliograficznych	Liczba egz. książek	Liczba opisów bibliograficznych
Biblioteka Wydziału Biologii	353/1 402	65/199	1 402/1 462	199/300
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	2 428/2 197	1 513/1 667	2 197/2 774	1 667/1 264
Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej	1 533/1 163	517/456	1 163/0	456/0
Biblioteka Instytutu Filologii Germańskiej	12 592/3 607	4 939/1 594	3 607/4 950	1 594/2 576
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	1 364/4 569	1 186/1 547	4 569/5 451	1 547/1 731
Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej	4 640/2 772	3 436/1 579	2 772/0	1 579/0
Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej	825/916	405/522	916/1173	522/527
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	4107/3854	1093/924	3854/2018	924/702
Biblioteka Wydziału Fizyki	949/1 809	257/493	1 809/1 360	493/421
Biblioteka Instytutu Historii	15 402/12 966	4 447/4 087	12 966/11 555	4 087/4 661
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	1 769/1 920	821/1 063	1 920/938	1 063/657
Biblioteka Instytutu Prahistorii	246/701	125/302	701/486	302/279
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	908/819	348/281	819/715	281/127

Biblioteka Katedry Skandynawistyki	937/830	567/400	830/937	400/567
Biblioteka Katedry Słowiańskiej	579/505	118/136	505/608	136/144
Biblioteka Instytutu Orientalistyki	142/357	81/188	357/146	188/50
Biblioteka Wydziału Chemii	852/684	267/237	684/657	237/198
Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	6 264/3339	1 920/1743	3 339/4 450	1 743/1 828
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	5 272/8 109	1 482/967	8 109/9 355	967/762
Biblioteka Katedry Muzykologii	902/485	591/236	485/921	236/378
Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu	275/1 336	140/379	1 336/6 969	379/1 705
Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego	10/34	7/0	34/80	0/0
Biblioteka Studium Nauczania Języków Obcych	602/284	0/107	284/377	107/137
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	10 139/10 842	2 396/3 857	10 842/11 987	3 857/4 667
Biblioteka Wydziału Teologicznego	11 098/11 625	8 909/7 766	11 625/5 919	7 766/7 993
Ośrodek Austriacki i Biblioteka	1 231/148	872/91	148/231	91/150
Biblioteka Katedry Ekokomunikacji	1 111/212	797/1 016	212/183	112/93
Biblioteka Filologiczna Novum	0/2 072	0/1 227	2 072/7 290	1 227/5 424
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	0/5 966	0/1 397	5 966/7 444	1 397/1 601
Biblioteka Ogrodu Botanicznego	0/0	0/48	0/318	48/4
Biblioteka Instytutu Historii Sztuki	System Sowa 2 995	System Sowa 2 909	System Sowa 2 995/29 814	System Sowa 2 909
Razem	86 530/85 523	35 965/34 509	85 523/90 754	33 557/38 942

W ramach kontynuacji prac związanych z retrokonwersją i opracowań bieżących wpływów wprowadzono do katalogu komputerowego **38 942 rekordy** (2006 – 33 557) i **90 754** pozycji bibliograficznych (2006 – 85 523). Do roku 2007 opracowano **268 817 rekordów** (2006 – 229 875) i wprowadzono do katalogu **799 939 pozycji bibliograficznych** (2006 – 709 185), tj. 30% ogólnego zbioru wydawnictw zwartych.

Do funkcjonujących katalogów tradycyjnych włączono **31 540** kart katalogowych (2001 – 54 402, 2002 – 42 422, 2003 – 32 802, 2004 – 30 315, 2005 – 18 773, 2006 – 24 430). Dane te świadczą o dublowaniu katalogów, tj. tradycyjnego i komputerowego. Część bibliotek gromadzi wydruki opracowanych rekordów bibliograficznych dla większego zabezpieczenia danych na życzenie pracowników naukowych poszczególnych jednostek.

V. Udostępnianie

W zakresie udostępniania zbiorów do czytelni i poza bibliotekę nie zarejestrowano znacznych zmian, o czym świadczą dane w kolejnych latach przedstawione w tabeli:

Udostępnianie	2003	2004	2005	2006	2007
Czytelnia	744 262	744 698	721 241	649 524	935 021
Wypożyczalnia	556 285	550 079	562 615	712 847	443 051
Razem	1 300 547	1 294 777	1 283 856	1 362 371	1 378 072

W zakresie udostępniania pomiędzy rokiem 2006 a 2007 odnotowano utrzymanie się wypożyczeń mniej więcej na tym samym poziomie. Dane zarejestrowane dla roku 2007 mimo odnotowanego wzrostu są i tak zaniżone przede wszystkim ze względu na wolny dostęp do półek stosowany w czytelniach kilku jednostek (Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Biologii i Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych), brak zasad dotyczących obliczeń w tym zakresie oraz przeprowadzane długoterminowe remonty i przygotowania do zmiany lokalizacji zbiorów w bibliotekach: Wydziału Neofilologii i Wydziału Historycznego. O powyższej statystyce decyduje zarówno liczba studentów na poszczególnych kierunkach, jak i liczba i cena podręczników oraz dostęp do internetu.

Odnotowano spadek indywidualnych kont czytelniczych – **157 430** (2006 – 99 331, 2005 – 120 689, 2004 – 113 410, 2002 – 147 929, 2001 – 115 775). Liczba ta ogranicza się do grona bardziej stałych kręgów czytelników, tj. studentów i pracowników poszczególnych wydziałów uczelni. Nadal są prowadzone prace nad uporządkowaniem kont czytelniczych – elektronicznych. Likwidowane są konta tradycyjne. Podkreślić należy, że zwiększyła się liczba czytelników wyższych szkół niepaństwowych.

W bieżącym roku sprawozdawczym zwiększyła się liczba miejsc w czytelniach – **1356** (2006 – 1305, 2005 – 1427, 2004 – 1311, 2003 – 1256, 2002 – 1189, 2001 – 1170). W Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji uruchomiono Czytelnię Wydawnictw Elektronicznych, w Bibliotece Instytutu Nauk Politycznych i Dziennikarstwa oraz czytelnię w Bibliotece Collegium Europeum w Gnieźnie.

Aktualnie największą czytelnię posiada Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki – **121** miejsc (2006 – 121) i Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej – **112** miejsc.

Wykaz bibliotek posiadających czytelnie powyżej 50 miejsc:

Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki	121
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	112
Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji	93
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	97
Biblioteka Wydziału Chemii	92
Biblioteka Wydziału Teologicznego	72
Biblioteka Instytutu Historii	71
Biblioteka Wydziału Biologii	70
Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych	70
Biblioteka Filologiczna Novum	67

Wskaźnik częstotliwości udostępniania księgozbiorów byłby o wiele wyższy przy uwzględnieniu, tj. rejestracji odwiedzin wszystkich użytkowników. W niektórych czytelniach wprowadzono wolny dostęp do półek (Biblioteka Wydziału Fizyki, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska). W tych jednostkach korzystanie ze zbiorów nie jest odnotowane. Stan etatowy i prace wdrożeniowe dotyczące systemu Horizon nie pozwalają nadal na prowadzenie szczegółowej statystyki przy tej formie udostępniania.

Udostępnianie księgozbiorów pod względem poszczególnych rodzajów zbiorów do czytelni przedstawiało się następująco w poszczególnych latach:

Rodzaj zbiorów	2003	2004	2005	2006	2007
Druki zwarte	504 165	513 764	503 438	487 202	581 740
Czasopisma	204 348	194 130	186 298	140 590	165 020
Zbiory specjalne	35 749	36 804	31 505	31 736	188 261
Razem	744 262	744 698	721 241	659 528	935 021

Powyższe zestawienie obrazuje, że najczęściej udostępnia się wydawnictwa zwartych (podręczniki, skrypty, monografie, wydawnictwa informacyjne itp.). W mniejszym stopniu użytkownicy korzystają z czasopism. W analizowanym roku odnotowano liczbę udostępnionych zbiorów do czytelnicy na niższym poziomie – **935 021** wol. (2006 – 659 528). Zbiory specjalne wykorzystywane są zależnie od specyfiki kierunku studiów (mapy, atlasy).

Należy zaznaczyć, że stopniowo jest wprowadzany moduł udostępniania – aktualnie w tym module pracuje 15 bibliotek. Uzależniony jest w dużym stopniu od wyposażenia danej jednostki w sprzęt komputerowy. W roku 2007 moduł udostępniania wdrażała Biblioteka Filologiczna Novum i Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej. Prace związane z wdrożeniem tego modułu prowadzi Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej i Biblioteka Wydziału Pedagogiczno-Artystycznego w Kaliszu. Opóźnienia są spowodowane oczekiwaniami na nowe budynki dla bibliotek wydziałów.

VI. Przechowywanie i konserwacja

Głównym zadaniem w tym zakresie jest porządkowanie i zabezpieczanie zbiorów i to przede wszystkim w okresie wakacyjnym (lipiec, sierpień, wrzesień). W analizowanym roku wdrożono Zarządzenie Rektora UAM nr 74/2006/2007 z dnia 28 marca 2007 roku dotyczące przeprowadzania skontrum księgozbiorów w bibliotekach systemu na podstawie przygotowanych planów na rok 2007 i lata kolejne 2007-2009. W 2007 roku zaplanowano inwentaryzację zbiorów w 8 jednostkach. Nie wykonano w 3 jednostkach ze względu na etap scalania lub remonty. Wykazano ubytki względne i bezwzględne. Poza tym w ramach selekcji wykreślono ze zbiorów **4164** wol. (2006 – 8317) wydawnictw zwartych i czasopism. Największą selekcję przeprowadziła Biblioteka Wydziału Fizyki. Również w Bibliotece Wydziału Teologicznego kontynuowano sukcesywnie prace porządkowe na szerszą skalę związane przede wszystkim z założeniem inwentarzy, ustaleniem stanu majątkowego, czyli wartości posiadanego księgozbioru. W wyniku tych prac ustalono stan zbiorów nieopracowanych na **204 504** wol. (2006 – 148 100).

Przed wszystkim w okresie letnim przeprowadzono porządkowanie zbiorów w związku z zaplanowanym przeniesieniem do nowego budynku w bibliotekach: Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Angielskiej, Instytutu Filologii Romańskiej, Instytutu Filologii Rosyjskiej, Instytutu Językoznawstwa, Instytutu Orientalistyki.

Inwentaryzacja zbiorów bibliotek wydziałowych systemu biblioteczno-informacyjnego UAM 2007:

Lp.	Nazwa biblioteki/ kierownik jednostki organizacyjnej	Skontrum/termin	
		Ostatnie	Termin planowany
1	Biblioteka Wydziału Biologii mgr Violetta Morasz	2003	2006/2007
2	Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej mgr Dorota Daleszyńska	1986	2006/2007
3	Biblioteka Katedry Filologii Słowiańskiej mgr Violetta Popiel-Machnicka	nieznany	2006/2007
4	Biblioteka Instytutu Historii Sztuki dr Jerzy Domasłowski	1982	2006/2007
5	Biblioteka Ogrodu Botanicznego mgr Małgorzata Zielińska	2000/2001	2006/2007
6	Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego mgr Justyna Gołębowska	2000	2006/2007
7	Biblioteka i Czytelnia Brytyjska mgr Joanna Kopel	nieznany	2006/2007
8	Biblioteka Collegium Polonicum w Słubicach mgr Grażyna Twardak	1997 I etap 2001 II etap	2007

Dodatkowa lista bibliotek, które nie wykonały inwentaryzacji zbiorów w 2006 roku:

Lp.	Nazwa biblioteki/ kierownik jednostki organizacyjnej	Skontrum/termin	
		Ostatnie	Termin planowany
1	Biblioteka Obserwatorium Astronomicznego mgr Justyna Gołębowska	2000	2006

2	Biblioteka Katedry Orientalistyki mgr Maria Weber	nie znany	2006 (po etapie przeniesienia zbiorów do Biblioteki Filologicznej Novum)
3	Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej mgr Izabela Mytko-Schneider	2003	(po etapie scalenia bibliotek wydziału)
4	Biblioteka Instytutu Filologii Romańskiej mgr Jan Jabłoński	1998	(po etapie scalenia bibliotek wydziału)
5	Biblioteka Katedry Skandynawistyki mgr Jerzy Łosik	1989	(po etapie scalenia bibliotek wydziału)
6	Biblioteka Instytutu Historii Sztuki dr Jerzy Domasłowski	1982	2006/2007
7	Biblioteka Instytutu Filologii Klasycznej mgr Dorota Daleszyńska	1986	2006/2007
8	Biblioteka Ogródu Botanicznego mgr Małgorzata Zielińska	2000/2001	2006/2007

Odnotowano w kilku jednostkach częściowe selekcje wydzielonych zbiorów w obrębie księgozbioru danej jednostki. W skali całego roku na bieżąco były wykonywane prace w bibliotekach: Wydziału Neofilologii, Wydziału Prawa i Administracji, Wydziału Fizyki, Wydziału Teologicznego, Wydziału Biologii, Instytutu Filologii Germańskiej, Instytutu Filologii Polskiej, Instytutu Filologii Klasycznej, Dwuwydziałowej Bibliotece Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych.

W pierwszej połowie roku przeprowadzono przetarg nieograniczony na oprawę książek i czasopism oraz inne usługi introligatorskie. Zapotrzebowanie zgłosiło 19 jednostek systemu i oprawiono – **4253 wol.** (2006 – 3382, 2005 – 2859, 2004 – 2286, 2003 – 2534, 2002 – 3324, 2001 – 3592). Zarejestrowana liczba jest wyższa w porównaniu z rokiem ubiegłym. Zauważyć można brak środków finansowych na ten cel, przy wzrastających kosztach usług introligatorskich. Porównując okres pięcioletni, można stwierdzić spadek oprawianych egzemplarzy. W bieżącym roku odnotowano wzrost liczby egzemplarzy przeznaczonych do oprawy. Zaistniała sytuacja przy braku środków finansowych, wzroście liczby studentów utrudnia w pewnym stopniu rozwój procesu dydaktycznego. Znaczna część podręczników i skryptów udostępniana jest w bardzo złym stanie.

Tradycyjnie przeprowadzano selekcję zbiorów w tych jednostkach, mając na uwadze dezaktualizację i stopień wykorzystania księgozbiorów.

W podsumowaniu należy podkreślić, że w ramach selekcji dotyczącej zbiorów specjalnych przygotowywano do ubytowania przede wszystkim prace magisterskie i tytuły wydawnictw nieaktualnych z problematyką badań naukowych i programem studiów – **4164 wol.** (2006 – 8317, 2005 – 43 779, 2004 – 47 000, 2003 – 45 000, 2002 – 65 000, 2001 – 82 603, 2000 – 54 682). Największą selekcję przeprowadziła Biblioteka Wydziału Fizyki.

VII. Komputeryzacja

Mając na uwadze prawidłowe wdrażanie systemu Horizon, w dalszym ciągu biblioteki koncentrowały się przede wszystkim na działaniach w zakresie:

- 1) uzupełnienia, wymiany i modernizacji posiadanego sprzętu komputerowego,
- 2) uzyskania środków finansowych na retrokonwersję,
- 3) utworzenia stanowisk komputerowych dla czytelników z dostępem do internetu.

Realizując powyższe zadania przy nawiązaniu współpracy z władzami dziekańskimi, kilka bibliotek uzyskało fundusze ze środków inwestycyjnych Uczelni na zakup nowych komputerów i sprzętu uzupełniającego (Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Biologii).

Przeprowadzając rozeznanie co do bazy sprzętu komputerowego w sieci, stwierdzono, że funkcjonuje **311** (2001 – 152, 2002 – 205, 2003 – 217, 2004 – 236, 2005 – 22, 2006 – 312) zestawów komputerowych, 65 drukarek i 10 skanerów. Najlepiej wyposażone w sprzęt komputerowy są takie jednostki, jak: Biblioteka Filologiczna Novum – **39**, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych – **39**, Biblioteka Wydziału Prawa i Administracji – **32**, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych – **24**, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki (18), Biblioteka Wydziału Teologicznego (18), Biblioteka Instytutu Historii (16), Biblioteka Wydziału Chemii (16).

Zakup nowego sprzętu komputerowego jest realizowany z dużym opóźnieniem (przetargi), a jego instalacja wymaga przeprowadzenia modernizacji sieci teleinformatycznej w kilku jednostkach systemu biblioteczno-informacyjnego.

Zapewnienie dobrego sprzętu komputerowego pod względem technicznym jest ważne dla wdrażania kolejnych modułów. Komputerowe udostęp-

nianie zbiorów prowadzą w skali sieci: Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Wydziału Chemii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Filologiczna Novum. Do wprowadzenia modułu udostępniania przygotowuje się Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej. Opóźnienia są spowodowane brakiem komputerów i zmianą co do innej lokalizacji wszystkich jednostek wydziału.

W dalszym ciągu w bibliotekach były kontynuowane prace nad retrokonwersją księgozbiorów. Udział poszczególnych jednostek był uzależniony od przyznanych środków finansowych na wydziałach.

W ciągu roku zostały przeprowadzone uzupełniające szkolenia dla pracowników zainteresowanych jednostek systemu biblioteczno-informacyjnego.

W bieżącym roku serwis nad sprzętem komputerowym nadal powierzono Oddziałowi ds. Komputeryzacji Biblioteki Uniwersyteckiej w zakresie systemu Horizon.

Najważniejszymi problemami, jakie pozostały nadal do rozwiązania przy wdrażaniu komputeryzacji, są:

- 1) brak nowych zestawów komputerowych,
- 2) brak podłączenia do sieci ogólnouczelnianej:
 - Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
 - Biblioteki i Czytelni Brytyjskiej.

Należy podkreślić, że w analizowanym roku udało się zainstalować komputery w Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji pełniącej ważną funkcję w systemie biblioteczno-informacyjnym, a tym samym do wdrożenia modułu katalogowania.

Głównym celem było tworzenie jak największej liczby stanowisk komputerowych dla czytelników w celu umożliwienia przeglądania katalogu komputerowego zbiorów, jak również ułatwienie dostępu do internetu i to przede wszystkim w jednostkach, gdzie na wydziałach nie funkcjonują pracownie komputerowe. Najwięcej stanowisk dla czytelników posiada Biblioteka Filologiczna Novum, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych. Ogółem odnotowano 150 przeglądarek dla użytkowników (2006 – 135). W związku z wprowadzaniem katalogu komputerowego w systemie muszą być tworzone we wszystkich jednostkach stanowiska komputerowe dla użytkowników.

Biblioteka i Czytelnia Brytyjska prowadziła udostępnianie w systemie **Alice for Windows**.

W dalszym ciągu – po wstępnych ustaleniach i przekazaniu bazy danych – **Biblioteka Historii Sztuki** oczekuje na **konwersję programu Sowa**.

Nadal istnieje zapotrzebowanie na sprzęt komputerowy zarówno w nowo powstałych bibliotekach na Morasku (sukcesywnie jest uzupełniany), jak również w jednostkach zlokalizowanych w starych budynkach. Konieczna jest pełna lub częściowa wymiana sprzętu zarejestrowanego na stanie poszczególnych jednostek. Sprzęt komputerowy musi być dostosowany pod względem technicznym do aktualnej wersji Horizon.

VIII. Działalność informacyjna

We wszystkich jednostkach organizowane są wystawy nowości. Częstotliwość ich jest uzależniona od liczby wpływów z różnych rodzajów źródeł, jak również od zainteresowania użytkowników. Najczęściej aktualne wpływy prezentowane są 2, 3 razy w miesiącu w ramach tzw. wystaw nowości. Coraz więcej bibliotek organizuje wystawy publikacji pracowników, mające na celu prezentację dorobku naukowego danej jednostki (Biblioteka Instytutu Historii, Biblioteka Katedry Muzykologii, Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej). Poza tym na większą skalę organizowane są wystawy nowości z zakresu literatury światowej w zakresie poszczególnych dziedzin wiedzy (Biblioteka Wydziału Fizyki, Biblioteka Wydziału Chemii, Biblioteka Wydziału Matematyki i Informatyki, Biblioteka Wydziału Nauk Geograficznych i Geologicznych, Biblioteka Wydziału Biologii, Biblioteka Instytutu Filologii Angielskiej, Biblioteka Instytutu Językoznawstwa przy współpracy z IPS).

Ważniejsze wystawy tematyczne:

Nazwa biblioteki	Wystawy tematyczne
Biblioteka Wydziału Biologii	Wystawa ekslibrisów z własnego księgozbioru XIX i XX wieku, X-XI 2007 Wystawa kawa i koka – podróże po Ameryce Południowej – XII 2007
Biblioteka Wydziału Chemii	Dwie wystawy poświęcone zagranicznym nowościom wydawniczym z dziedziny chemii przy współpracy z IPS – 18-20.04 i 14-16.11.2007 trzecia wystawa tematyczna zorganizowana przez Bibliotekę Wydziału i POLBOOKS w Bydgoszczy – 9-10.05.2007 i czwarta wystawa

	tematyczna zorganizowana przez Bibliotekę Wydziału i Firmę Kubicz z Wrocławia
Biblioteka Instytutu Językoznawstwa	Wystawa książek zagranicznych przy współpracy z IPS
Biblioteka Instytutu Filologii Polskiej	Kurt Vonnegut (1922-2007) – 22-29.04.2007 Władysław Kopaliński (1907-2007) – 8-22.10.2007 Stanisław Wyspiański (1869-1907) – 27.11.-11.12.2007 Polskie Nagrody Literackie – styczeń 2007
Biblioteka Katedry Filologii Słowiańskiej	Emilian Stanew – setna rocznica urodzin – II-IV 2007
Biblioteka Wydziału Fizyki	Dwie wystawy zagranicznej książki naukowej – 24-25.05. i 07-09.11.2007
Biblioteka Instytutu Etnologii i Antropologii Kulturowej	Wystawa publikacji pracowników
Dwuwydziałowa Biblioteka Wydziału Nauk Społecznych i Wydziału Studiów Edukacyjnych	Wystawa publikacji pracowników
Biblioteka Instytutu Lingwistyki Stosowanej	Wystawa publikacji pracowników
Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej	Rosyjska sztuka kulinarna – 6.01.-01.02.2007 Nowości wydawnicze z dziedziny języka, literatury i kultury rosyjskiej – 10-20.02., 1-25.09.2007, 1-31.10.2007 Ukraiński narodnyj odwar – 21.03-26.04.2007 Ukraiński rusznik – 2.-23.04.2007

Największe osiągnięcia w dziedzinie wystawienniczej ma Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Biblioteka i Czytelnia Brytyjska oraz Ośrodek Kultury Austriackiej. W związku z profilem swej działalności statutowej Austriacki Ośrodek Kultury. Centrum Egzaminacyjne OSD propaguje kulturę austriacką. Organizuje kursy języka niemieckiego na wszystkich poziomach zaawansowania, konwersacje z lektorem z Austrii, kursy przygotowawcze do egzaminów z języka niemieckiego, wykłady i wieczory autorskie. Współpracuje z wieloma partnerami polskimi i zagranicznymi oraz instytucjami kulturalnymi miasta Poznania, z prasą, telewizją i radiem.

IX. Dydaktyka

Pracownicy bibliotek wydziałowych uczestniczą w procesie dydaktycznym przez prowadzenie zajęć w ramach swoich dyscyplin naukowych (Instytut Prahistorii, Obserwatorium Astronomiczne). Pod kierunkiem pracowników bibliotek odbywają się ćwiczenia i praktyki terenowe. Biblioteki wydziałowe i instytutowe organizują zajęcia dla studentów I roku. Ważne jest zapoznanie słuchaczy pierwszych lat studiów z regulaminem udostępniania zbiorów w danej bibliotece, schematem katalogu, jak również z zasadami korzystania z katalogu komputerowego oraz wykazem podręczników obowiązujących w toku studiów.

Bibliotekarze biorą udział w pracach naukowo-badawczych poszczególnych wydziałów, instytutów czy zakładów. Do tej grupy należą pracownicy Biblioteki Instytutu Prahistorii, Biblioteki Instytutu Historii Sztuki, Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej. Ogółem opublikowano – 21 (2006 – 19) artykułów i notatek (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki, Biblioteka Instytutu Prahistorii, Biblioteka Instytutu Filologii Rosyjskiej, Ośrodek Kultury Austriackiej (1999 – 41, 2000 – 36, 2001 – 45, 2002 – 55, 2003 – 18, 2004 – 19, 2005 – 20).

Pracownicy Instytutu Filologii Rosyjskiej uczestniczą w pracach dotyczących opracowania i składu komputerowego materiałów wydawanych przez Instytut. Mgr J. Mickiewicz-Turska – kierownik Biblioteki Instytutu Filologii Rosyjskiej – przygotowała skład komputerowy wraz z łamaniem i wydrukiem postscriptowym na kalkach technicznych 5 rosyjskojęzycznych publikacji książkowych pracowników Instytutu Filologii Rosyjskiej.

Należy zaznaczyć, że pracownicy systemu biblioteczno-informacyjnego w coraz większym stopniu uczestniczą w opracowywaniu informatorów na rekrutację w danym roku akademickim, jak również w przygotowywaniu wykazów publikacji naukowych instytutów czy wydziałów.

Poza tym duża grupa osób była włączona w organizowanie konferencji naukowych lub osobiście uczestniczyła, wygłaszając referaty. Kierownik Biblioteki Instytutu Prahistorii – dr B. Stolpiak uczestniczyła w konferencjach archeologicznych w Pontigny (Francja) i Esrum (Dania), Paradyżu, Szczecinie, Marianowie (Polska). Mgr Hanna Nizińska z Biblioteki Katedry Muzykologii brała udział w I Ogólnopolskiej Konferencji Fonotek w Warszawie (Biblioteka Narodowa), wygłosiła referat. Mgr K. Skalska uczestniczyła w II Konferencji Muzyka w kulturze europejskiej – Łańcut z referatem. Mgr Maria Marciniak – kierownik Biblioteki Wydziału Fizyki, brała udział w dwóch konferencjach: Kultura organizacyjna w Bibliotece, Białystok 4-6.06.2007, Biblioteka Uniwersytetu Białostockiego oraz Książka i jej czytelnik – dokąd zmierzamy? – Międzyzdroje,

20-22.09.2007, Biblioteka Główna Uniwersytetu Szczecińskiego. Na zorganizowanej V Konferencji Kierowników Prawniczych Bibliotek Naukowych w Toruniu (18-19.06.2007) reprezentowała Bibliotekę Wydziału Prawa i Administracji kierownik – mgr Beata Ciesielska. Również uczestniczyła w wyjeździe do Uniwersytetu Technicznego w Cottbus oraz Biblioteki Collegium Polonicum w Słubicach. Gołębiowska zaprezentowała referat na Ogólnopolskim Seminarium Mechaniki Nieba (Ciechocinek, 26-28.09.2007). Kierownik Biblioteki Wydziału Chemii brała udział w IV Konferencji EBIB Open Access (Toruń, 7-8.12.2007) i warsztatach: Biblioteki Cyfrowe – Poznań (12.11.2007) oraz Toruń (6.12.2007). Kierownik Biblioteki Instytutu Filologii Polskiej uczestniczyła w konferencji nt. Profilaktyka ochrony zbiorów archiwalnych, bibliotecznych, muzealnych zorganizowanej przez PAN w Warszawie.

Pracownicy bibliotek systemu uczestniczyli w szkoleniach krajowych i zagranicznych (Biblioteka i Czytelnia Brytyjska – Wielka Brytania).

Ośrodek Kultury Austriackiej prowadził w dalszym ciągu kursy z języka niemieckiego, mając status licencjonowanego centrum egzaminacyjnego, co daje możliwość studentom UAM i innych uczelni uzyskanie dyplomu potwierdzającego znajomość języka niemieckiego. Przeprowadzono dwie sesje egzaminacyjne (luty, czerwiec) w 2006 roku. W kursach z języka niemieckiego uczestniczyły ogółem **142** osoby (2006 – 132), przy czym certyfikaty z języka niemieckiego uzyskało **68** osób (2006 – 45). Przez pracowników Ośrodka Kultury Austriackiej prowadzone były prezentacje dla szkół Poznania i okolic. Zorganizowano 4 spotkania autorskie. Zorganizowano również Dni Austrii w Wielkopolsce pod patronatem Marszałka Województwa Wielkopolskiego i Ambasadora Austrii.

Biblioteki wydziałowe przyjmowały na staże biblioteczne osoby z innych ośrodków naukowych w kraju.

W skali sieci bibliotek wydziałowych **5** osób (2006 – 3) zaliczyło miesięczny staż w związku z awansowaniem na stanowisko kustosza i **2** osoby staże dwutygodniowe niezbędne do awansu na stanowisko starszego bibliotekarza. W związku z wymaganiami kwalifikacyjnymi pracownicy bibliotek systemu uczęszczali na studia podyplomowe z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej. Ogółem zaliczyło 7 osób.

Na bieżąco pracownicy uczestniczyli w szkoleniach uzupełniających organizowanych przez Bibliotekę Uniwersytecką. Dodatkowo brali udział w warsztatach szkoleniowych organizowanych zgodnie z przyjętym harmonogramem.

W systematycznie organizowanych szkoleniach dla nowo przyjętych brało udział 9 osób. Zgodnie z obowiązującym zarządzeniem zaliczali część teoretyczną i praktyczną.

X. Remonty i modyfikacje

W analizowanym roku sprawozdawczym prace remontowe były prowadzone w mniejszym zakresie ze względu na brak środków finansowych i dalszy etap tworzenia bibliotek wydziałowych.

W Bibliotece Wydziału Biologii uporządkowano magazyn w piwnicy. Ustawiono księgozbiór na 50 regałach.

W magazynie Biblioteki Wydziału Fizyki miało miejsce kolejne zalanie. Wymieniono rury i przeprowadzono prace porządkowe

W Bibliotece Wydziału Prawa i Administracji wyposażono magazyn biblioteczny w regały jezdne (kompakty) i stacjonarne. Uruchomiono Czytelnię Wydawnictw Elektronicznych z 37 stanowiskami. Sukcesywnie prowadzi się zakup sprzętu komputerowego.

W Bibliotece Wydziału Matematyki i Informatyki wymieniono regały do prezentacji nowości książkowych. Przeprowadzono konserwację regałów jezdnych.

W Bibliotece Wydziału Chemii zainstalowano router w celu umożliwienia użytkownikom korzystania z osobistych laptopów. W ten sposób rozwiązano problem dostępu do komputerów, co wynika ze złych warunków lokalowych.

W Bibliotece Instytutu Filologii Rosyjskiej zainstalowano drukarkę do wydruku stanu konta czytelnika.

Pod nadzorem Biblioteki Studium Nauczania Języków Obcych uruchomiono Pracownię Komputerową (monitoring w pomieszczeniu Biblioteki).

W Bibliotece Collegium Europaeum Gnesnense otwarto czytelnię na II piętrze i rozwiązano problem magazynowania czasopism.

Należy podkreślić, że kolejne biblioteki oczekują na środki finansowe z przeznaczeniem na prace remontowe (Kolegium Języków Obcych). Sytuację może zmienić jedynie oddanie do użytku II poziomu w gmachu Biblioteki Filologicznej Novum.

Pod koniec roku Biblioteka Instytutu Językoznawstwa i Biblioteka Instytutu Orientalistyki prowadziły prace związane z przygotowaniem księgozbiorów do przeprowadzki do budynku Biblioteki Filologicznej Novum.

XI. Podsumowanie

W roku 2007 został zatwierdzony regulamin systemu biblioteczno-informacyjnego i regulamin udostępniania BU oraz regulaminy bibliotek wydziałowych.

Na uwagę zasługuje fakt, że w roku 2007 nie rozwiązano problemu wymiaru urlopu wypoczynkowego pracowników zatrudnionych na stanowiskach starszego bibliotekarza i kustosza.

Należy podkreślić, że wobec tej grupy zawodowej zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 22 grudnia 2006 roku w sprawie warunków wynagradzania za pracę i przyznawania innych świadczeń związanych z pracą dla pracowników zatrudnionych w uczelni publicznej (Dz.U. Nr 251, poz. 1852) stawiane są coraz wyższe wymagania kwalifikacyjne niezbędne do awansu na wyższe stanowiska przy zachowaniu dotychczasowego poziomu płac. Grupę pracowników z wykształceniem kierunkowym zobowiązano do ukończenia studiów podyplomowych w ciągu 5 lat od daty wejścia zarządzenia w życie.

Podsumowując, problemy w bibliotekach systemu biblioteczno-informacyjnego to:

- podłączenie do sieci ogólnouczelnianej Biblioteki Kolegium Języków Obcych,
- uzyskanie środków finansowych na kontynuowanie prac związanych z retrokonwersją księgozbiorów,
- wymiana, modernizacja i uzupełnienie sprzętu komputerowego w poszczególnych jednostkach – sprzęt na stanie kilkunastu jednostek jest bardzo zły pod względem technicznym,
- kontynuowanie szkoleń uzupełniających w zakresie poszczególnych modułów związanych z wdrażaniem systemu Horizon i warsztatów szkoleniowych,
- dbałość o właściwą politykę gromadzenia przy zachowaniu właściwego poziomu selekcji bieżącej i retrospektywnej,
- zintensyfikowanie prac nad wdrożeniem modułów udostępniania i gromadzenia,
- nawiązanie lepszej współpracy między bibliotekami wydziałowymi a Biblioteką Uniwersytecką w zakresie wymiany dubletów i druków zbędnych – propozycja listy elektronicznej,
- opracowanie programu mającego na celu rozwiązanie dotychczasowych problemów dotyczących prenumeraty czasopism polskich i zagranicznych (bieżąca informacja, rozliczenia finansowe) w ramach prowadzonej prenumeraty na dany rok kalendarzowy,
- usprawnienie zarządzania serwisem komputerowym w zakresie systemu Horizon i rozwiązywania problemów natury technicznej,
- zorganizowanie większej liczby stanowisk komputerowych dla użytkowników,
- dokonanie konwersji zbiorów w programie Sowa w pozostałych jednostkach (Biblioteka Instytutu Historii Sztuki),
- dopracowanie systemu Horizon pod względem zapisu niektórych pism i alfabetów, a przede wszystkim możliwości odczytywania (problem z katalogowaniem książek w języku wietnamskim – nie są odczytywa-

- ne znaki diakrytyczne). **Bardzo dużo książek w językach orientalnych czeka na zinwentaryzowanie i opracowanie. Studenci nie mogą korzystać z tych książek, a z pewnością byłyby im przydatne w toku studiów,**
- utrzymanie obsady etatowej na tym samym poziomie.